

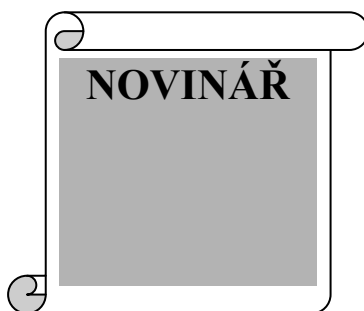
Zdroj: www.spolecnost89.cz

Lidské osudy v době normalizace I

Proč mohl určitý člověk v období normalizace vykonávat své povolání, a jiný ne? Jak je možné, že vysokoškolsky vzdělaní lidé, profesori, vědci, novináři, umělci, končí na dlouhá léta v kotelnách nebo před výkladními skříněmi se stěrkou v ruce?

Jak vůbec vypadá profil člověka nepohodlného pro komunistický režim v době normalizace?

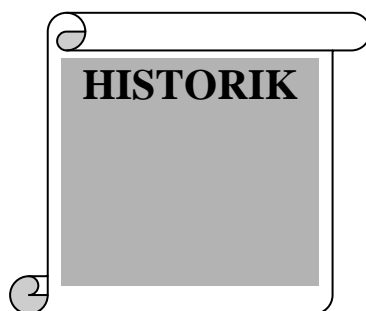
Na těchto stránkách najdeš osudy lidí nějakým způsobem postižených vládou jedné strany. Zamysli se nad nimi, diskutuj o nich, udělej si vlastní názor na to, čeho se dopustili a jak byli postiženi – a především – uvědom si, že se nejedná o příliš vzdálenou dobu. Historie se jednou může opakovat!!!!

Ve druhé polovině 60. let jsem pracoval jako redaktor novin v Jihlavě. Velice rád vzpomínám na období „Pražského jara“. Věřil jsem, že se věci začínají měnit. Vzpomínám si, jak jsem na fotografii spatřil Alexandra Dubčeka v plavkách. To bylo něco neuvěřitelného. Nejmocnější muž Strany mezi lidmi na koupališti. Byla uvolněna cenzura, lidé mohli vyjadřovat své názory, zakládat politická sdružení a soukromě podnikat. Demokracie se zdála být na dosah ruky.

Všechno zhatily v srpnu ruské tanky, které tentokrát nepřivezly svobodu, ale Brežněvovu „ochranu“. Lidé postupně přestávali věřit v lepší zítřky a šířily se mezi nimi strach a beznaděj. V zimě roku 1969 se pokusil vyburcovat spoluobčany z letargie svým činem student Jan Palach, zanedlouho jej napodobil další student – Jan Zajíc. U nás v Jihlavě se proměnil v „živou pochodeň“ stranický funkcionář Evžen Plocek.

Neváhal jsem a hned následujícího dne v novinách uveřejnil článek, ve kterém jsem jej označil za hrdinu. Zhruba po roce jsem musel z redakce odejít. Bylo mi vyčteno, že jsem ve svých článcích oslavoval lidi, kteří chtěli rozvrátit naši republiku. Dlouho jsem nemohl sehnat práci. Přestože jsem vystudoval žurnalistiku, o práci novináře jsem si mohl nechat jen zdát. Vzpomínám si, jak jsem přišel do jedné továrny, kde mě vítali s otevřenou náručí, neboť měli málo zaměstnanců. Když zjistili, kdo jsem, najednou měli plno. Nakonec jsem zakotvil jako pomocný dělník a léta jsem dělal přidavače.

HISTORIK

Ve druhé polovině 60. let jsem přednášel na vysoké škole historii. Tehdy začaly vycházet na světlo zločiny, kterých se dopustili komunisté v předchozím desetiletí. Po roce 1948 bylo mnoho lidí neprávem uvězněno a popraveno. Rozhodl jsem se o těchto zločinech napsat knihu.

Knihy stačila vyjít ještě před příchodem ruských vojsk na naše území. Za nějaký čas jsem byl ze školy vyhozen. Prý se moje působení na studenty neslučovalo se socialistickou morálkou.

Téměř dva roky jsem nemohl zavádět o zaměstnání. Občas mě vyslychali na SNB a ptali se mě, proč nepracuji. Když jsem jim řekl, že nemohu sehnat práci, křičeli, že u nás každý občan může práci sehnat a že nepracovat je trestný čin. Nakonec se za mě přimluvil jeden stranický funkcionář, někdejší známý mé manželky, a já jsem nastoupil jako topič v kotelně. V roce 1977 jsem podepsal Chartu.

Represím byla vystavena i moje rodina. Moje manželka – promovaná právnička – se živila jako uklízečka. Moje děti se neměly šanci dostat na školu. Byl jsem sledován STB a několikrát jsem dostal dopis, ve kterém mi bylo vyhrožováno fyzickou likvidací.

Po roce 1989 jsem se na školu vrátil a mohl jsem znovu vědecky pracovat a vyučovat. Těch dvacet let však mně ani mé rodině nikdo nevrátí.

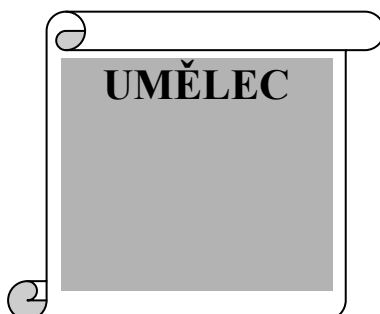
BÝVALÝ KOMUNISTA

V r. 1967 jsem se stal předsedou okresního národního výboru. Byl jsem mladý komunista s horkou hlavou. Nepatřil jsem mezi staré zasloužilé funkcionáře, kteří se třásli při slovu „reforma“. Ani já jsem sice nechtěl připustit, aby se komunistická strana dělila o moc s jinými stranami, ale bylo mi jasné, že komunisté musí znovu získat důvěru lidu.

Podporoval jsem proto novou linii stranického vedení. Byly mi sympatické pokusy o určitou míru demokratizace společnosti a snahy našeho vedení zavést drobné soukromé podnikání.

V roce 1969 jsem byl sesazen a o rok později jsem byl vyloučen z KSČ. Získal jsem nálepkou reakcionář a oportunistu. Byl jsem obviněn z propagování kapitalismu. Moji bývalí

kamarádi z úřadu nechtěli se mnou nic mít. Místo jsem sehnal ve sběrných surovinách, kde jsem dlouhá léta lisoval starý papír.

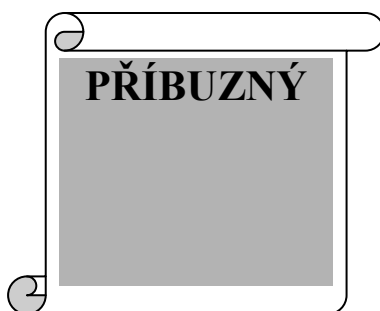

V šedesátých letech jsme s kamarády založili kapelu. Byli jsme ovlivněni soundem bluesových a undergroundových kapel, jako byli např. Rolling Stones, Doors či Velvet Underground. Vypadali jsme jako typické „máničky“, jak se tehdy říkalo. Džíny, dlouhé vlasy, anglické texty. Samozřejmě jsme byli trnem v oku kdejakým soudruhům, kterým vadila naše muzika, oblečení, angličtina atd. Mezi mladými lidmi jsme však měli úspěch, na koncertech bylo plno, dokonce jsme natočili jednu desku.

Přišla normalizace a s ní i zákaz vystupování. Bylo nám řečeno, že jsme představiteli západní „kapitalistické“ kultury. Dostali jsme na vybranou: buď začít zpívat česky písničky typu „láska - páška“ a občas zahrát ruskou častušku nebo nezpívat vůbec.

Nechtělo se mi dělat kompromisy a emigroval jsem do Německa, kde jsem se léta protloukal jako hudebník. Kamarád si založil novou kapelu a dělali tajné koncerty po stodolách a bytech. V roce 1976 byl obviněn z podvracení republiky a odsouzen na 18 měsíců do vězení.

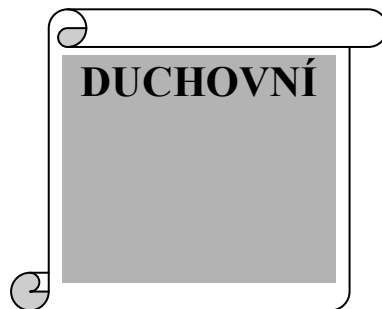
Třetí kolega z kapely si ostříhal vlasy, oblékl se do saka, místo divokých kreací nad kytarou začal stepovat a stal se z něj oblíbený zpěvák vystupující často v televizi.

V 70. letech jsem pracoval jako projektant. Práce to byla zajímavá, několikrát jsem dokonce pracovně vycestoval na Západ. Zanedlouho se přede mnou začala rýsovat slibná kariéra. Náš vedoucí odcházela do důchodu a na jeho místo jsem byl navržen já. Všichni kolegové mě plácali po ramenu a já se těšil na vlastní kancelář, zvýšený plat a další výhody s tím spojené.

Týden před mým jmenováním se stala hrozná událost. Můj bratr emigroval do Západního Německa. To byl konec. Zavolał si mne ředitel podniku a sdělil mi, že místo vedoucího nemůže zastávat člověk, jehož bratr opustil výhody socialistického zřízení. Vedoucím se stal můj o dost mladší kolega. Další cesty do ciziny u mě nepřicházely v úvahu. Práce

projektanta mi sice zůstala, ale má dcera nedostala doporučení na vysokou školu a léta jsem musel docházet na policii, kde jsem musel podávat hlášení o svých stycích s bratrem.

Pocházím z vesnické rodiny. Matka i otec byli silně věřící lidé a každou neděli chodili do kostela. Hlouběji jsem se o víru začal zajímat při svých studiích na střední škole. Stal jsem se ministrantem, což bylo trnem v oku mým profesorům. Na škole mě nejvíce bavila historie. Začal jsem se sám vzdělávat a v šestnácti letech jsem četl latinské texty a psal jsem historická pojednání. Přesto jsem kvůli svému vztahu k víře nedostal doporučení studovat vysokou školu. Nastoupil jsem tedy do továrny na místo pomocného dělníka.

V šedesátých letech jsem byl přijat na teologickou fakultu a byl vysvěcen na kněze. Stal jsem se farářem v jednom malém městečku. V roce 1976 jsem však byl obviněn, že ve svých kázáních hrubě napadám základy socialistického zřízení a byl mi odebrán státní souhlas. O rok později jsem podepsal Chartu 77, nějaký čas jsem pobyl ve vězení a v následujících letech se živil jako umývač oken.